

Миодраг Ћукић

Трамвај

*(Недовршена драма,
пронађена у њишчевој
заоставштини)*

ЛИЦА

КОЧНИЧАР
МАТЕЈ
ВИКТОРИЈА
ДРАГИ
БУМБАР
ЛАЦИ
ПИНТА
КОЦОФАНА
ЂОСА
ХАРИ
МАРЛЕ
БИМБА
ПРЛЕ

 ПРВИ ЧИН

Рир пројекција црвених печата, мрља и флека које непрекидно мењају форму у ритму постмодерне музике.

Чује се још и клоџарање џочкова.

У трамвају су, иако у мраку, Матеј Ивановић и кочничар који је џоџуно сакривен у својој кабинџи.

Кад он џовори чује се озвучени џлас.

КОЧНИЧАР: *(Тежким и сџорим џласом некоџа који џовори у сну)*

Шта је?!

Зар хоћеш да ти се кожа суши на сунцу и закачена на копље ландара на планинским ветровима? Хоћеш ли да ти дивље племе тело прободџ ножем и да из њџга мраз испије и последњу кап крви?

Куда јуриш Матеју, шта тражиш овде и зашто не заборавиш? Злочин је део прошлости али има особину да се врати и понови у будућности. Бежи одавде, иди кући, лези у топлу постељу и покриј се дебелим јорганом да ти се кости опусте, да се, затегнуте осветом и страхом, не ломе и не пуцају од бола који те прождире.

Хоћеш да те мртвог избаце на асфалт, испуцао од зиме, стакластог погледа усмереног у правцу одакле дође сва та суровост?

МАТЕЈ: Ти, Боже, немој више да ми се обраћаш ни у јави ни у сну. Ни да претиш ни да обећаваш. Немамо ми шта више да кажемо један другоме. Што смо имали то смо рекли. Узео си ми сина и жену, а сад шаљеш уличне псе на мене да ме гладни растргну.

КОЧНИЧАР: Ех, да сам Бог, ја бих певао у опери а не бих возио трамвај.

Трамвајска џрола јако заискри и уз њџно елекџрично џуцкеџање џросу се светлосџи на унуџрашњосџи трамваја у џокреџу. Чује се бесомучан лавџж џаса који џорасџе.

Једини џуџник Матеј Ивановић, џирџне се из сна и џочне бесомучно да маше својим склоџљеним кишобраном.

МАТЕЈ: Затварај врата, мајсторе, јер ако уђу за мном, растргнуће и тебе и мене.

Мрш! Чибе! Беш'те од мене одвратне псине, ако и ја полудим поломићу вам лобање овим мојим гвозденим шиљком.

Мрш тамо! Мрш, демонска сорто!

КОЧНИЧАР: Заспали сте и мало просањали драги Матеје Ивановићу. Лако је вама овде, у нашем трамвају, кад ми водимо рачуна о вашој удобности и топлоти.

А ви сањате гадости, видим.

МАТЕЈ: Боже! Зар ти не видиш колико је живот неправедан?

КОЧНИЧАР: Зато је смрт неподмитљива! А?!

(Пева дубоким џласом)

"No dogs allowed..."

- МАТЕЈ: Зар је то лепо? Бацати коске кроз прозор и масном хартијом од бурека мамити бештије уз пругу.
- КОЧНИЧАР: Не треба се љутити, драги, на слатке, мале куце које од вас не очекују ништа друго до пољубац у њушкицу. И по неки залагајчић. Ах, та дивна створења!
- МАТЕЈ: То нису пси, то су демони! Чуче у мрачним ћошковима а очи им сијају као код ђавола. Оштру памет имају. Лепо видиш како се договарају с које стране да јурну. Ћуте и кидишу, а кад им умакнеш не лају као пси, него урлају као звери. Сав сам наелектрисан од страха.
Неко то мора да заустави, да спречи крвопролиће. Јер ако се ми организујемо као они, рат је неизбежан.
- КОЧНИЧАР: Не дирај ти никога, па неће ни он тебе.
- МАТЕЈ: Опа! А да нисмо ми овце чували заједно кад ми се овако обраћаш, без поштовања?
- КОЧНИЧАР: Како је то жалосно, Матеју, Матеју, разумем вашу огорченост, она је постала обележје наше генерације, али, ипак... ипак, толика сви-репост.
Они су само љубимци избачени из топлих домова на мраз овај не-људски. Гладни су и уплашени. Хладно им је па јуре за ретким пролазницима да се угреју, крв да им се не смрзне а ви металним кишобраном по глави.
Видео сам мозак присут и крв на станици. Незаслужени покољ, псећи геноцид.
Успут, прљате улицу.
- МАТЕЈ: Лако је теби да лајеш иза барикаде која те одваја од нас путника и наших судбина.
- КОЧНИЧАР: Зар мислите да је мени лако у овој тесној кабини изолованој од света? За мене постоји само пруга која ме тера да се вртим у круг истих објеката тако да ми се понекад чини да се уопште не крећем, да стојим у месту, прикован за овај клаустрофобичан простор из кога сама душа хрли напоље, на ваздух, у слободу.
Зар сам осуђен на вечно кружење у сфери истих вредности које се никад не мењају.
А ви... ви можете да уђете кад хоћете, да изађете где желите, да јурцате за нама заједно са псима, да се љутите и урлате зато што вас нисмо сачекали са отвореним вратима и црвеним тепихом, јер, Боже мој, ви сте господа путници, а у ствари нико више карту не купује, сви се возите бесплатно. Ђавола се не бојите, Бога заобилазите, контролу избегавате.
Па како то мислите да живите у технолошки развијеном свету, без страха и притисака?
- МАТЕЈ: О, и те како се ми бојимо ваше неодговорности, ваших безосећајних контролора, тешко сваком кога ухвате без карте. А то што сваки час

испадите из шина, међусобно се сударате, газите нас као мраве, вама служи на част. Унутра се гурамо, стојимо једни на другима, завлаче нам руке у џепове, чак и у шлиц, али не можемо да одбранимо своје достојанство, ни мушкост.

КОЧНИЧАР: Ма шта причате?! У трамвају сте једино ви сами. Чак је и моје присуство непоуздано.

МАТЕЈ: То је због тога што сте се од нас дистанцирали. Виша класа, управљачи. У Србији вам је то тако. Чим нечим управљаш одмах поставиш непробојну барикаду. Више нико не може да вам приђе.

А овде сам сам зато што град сада спава. Само напуштени пси и жене избачене из својих станова лутају околу. Остали, застрашени и добро ушушкани спавају са надом да неће дочекати нову зору. Да више никад не изађу из своје удобности.

КОЧНИЧАР: Добро, а шта је ту логично у вашем понашању, мислим? Напољу мраз а ви млатарате тим кишобраном, плашите вране, шта ли?! Киша неће пасти из ведрога неба. Осећам како ми шине од хладноће цвиле под точковима. А овде топло, удобно. То је зато што је двојка наш култни трамвај, градски фијакер. Не може се без ње замислити Београд. И шта сад? Зар се треба понашати као да ми пуштамо псе унутра?

(Пева)

“No dogs allowed...”

МАТЕЈ: Како их спречавате да уђу?

КОЧНИЧАР: *(Оштро)*
Кога?

МАТЕЈ: Па њих, наравно. Псе.

КОЧНИЧАР: Грехом, ето како. Наше руководство нема разумевања за човечност.

МАТЕЈ: Мислим, да ли их бијете, тако су дрски и неосетљиви на бол. Насрћу! Чиме сте их зауставили?

КОЧНИЧАР: Струјом високе фреквенције. На њихову високу интелигенцију ми реагујемо нашом високом фреквенцијом.

Чим додирну степеник почињу да се тресу и кевћу. То је знак упозорења за друге. И кад се један откотрља са прага, други више и не покушавају.

МАТЕЈ: А птице?

КОЧНИЧАР: Шта птице?

МАТЕЈ: Оне не морају као пси да се пењу степеницама. Само поскоче, рашире крила и фијууу... кењају где стигну. По главама путника и уопште праве обилат гуано.

КОЧНИЧАР: Ех, птице, птице. Оне су глупе, господине, имају мање среће од паса. Како је ваше име?

МАТЕЈ: Већ сам више пута рекао: Матеј Ивановић, као лик из неког руског романа.

- КОЧНИЧАР:** Да, Матеје Ивановићу. То сам хтео да вам кажем. Птица је неодољива, лети као анђео и горе, на небесима, ближа је Богу од човека. Зато тако заносно цвркуће, у славу Божју. Лети и пева. Шта ћеш бољу музику за усамљеног кочничара.
Али, трамвај није њихова природна средина. Лете околу и ударају крилима у шта стигну. Призор истински жалостан.
- МАТЕЈ:** Само су вера и радост од Бога а сумња и жалост од ђавола. Он намакне бела анђeosка крила, заискри окицама и пусти мелодију из своје адске утробе да те као Сирена Одисеја опчини и упропасти а ти умиреш од туге иако ни сам не знаш, појма немаш откуда дође овај бол.
(Реципиује)
“Пријатељу мој, пријатељу мој,
Болестан сам много, много!
Сам не знам од куда дође овај бол.
Ваљда што ветар пишти над
пустим пољима,
ветар изнемого,
ил’ што ко шуму у септембру,
пустоши и мозак – алкохол.”
- КОЧНИЧАР:** Глава моја маше ушима,
ко крил’ма птица бледа.
На врату су јој ноге
што губе све више моћ.
Црни човек
црни, црни.
Црни човек
на кревет ми седа,
Црни човек ми не да –
да заспим ову ноћ.
(Плаче, рида)
- МАТЕЈ:** Патиш и пропадаш док те он гледа умиљато и маше репом; само да те дубље увуче у љубав према греху и нечастивом. Разоружа те пре него што помислиш да се злу супроставиш.
Али, ја, не! Ја Бога познајем и знам да је он вечита инспирација свакога зла на земљи, нарочито лицемерног и удворичког.
(Кочничар неућешиво рида)
Не знам, можда он сам и није крив, али окружен благостањем, хармонијом и срећом, постао је мек и беспомоћан. Зато сами морамо да се бранимо.
- КОЧНИЧАР:** Ох, како је то тужно, живот без наде и вере у Бога, у смисао смрти и лепу сахрану.
- МАТЕЈ:** Ја у Бога не верујем, у псећу умиљатост и комфор гроба. Знаш шта значи губитак среће и псећа оданост. Свакодневно крстаре градом и шаљу људе у болнице. Али, ја носим пиштољ из других разлога, а за

њих, довољан ми је и кишобран.

Знаш ли ти, мајсторе, како је убојит овај шиљак, имаш ли ти појма о томе?! Кад га ударим по разјапљеној чељусти само заскочи, преврне очима и склупча се на лицу места. Ништа од његове јарости, од беса, глади. То је мој метод преживљавања. Он хоће твоју крв а ти проспеш његову. Мој метални кишобран је за њих и Бог и батина. Нема тог демона који после сусрета са њим може даље да шири злобу и крволочност. Нека буде гладан и жедан и незадовољан животом колико год му је то по вољи судбине, али да пасе траву на асфалту не може јер његов мозак пројектује само месо и крв.

Такав је пас!

Још ако је дивљи и напуштен као ове луталице у Београду, онда бежи ако немаш чиме да им се супроставиш. Ако немаш штап, добар је и кишобран, поготову гвозден. Незгода је само у томе што ако те ухвати плусак не смеш да га рашириш, јер метал привлачи громове. Једном ми је један избио кишобран из руке а ја сам засветлео као цев у самопслузи. Тад ме је прожело чудно осећање. Да сам моћан и јак као небески гром. Штета што ме то више не држи.

КОЧНИЧАР: А докле ви путујете, Матеје Ивановићу? Мислим, где да станем и отворим врата?

МАТЕЈ: Да сам хтео негде да путујем, да имам где да идем не бих ушао у кружни трамвај. Дошао сам да се возим јер не могу да заспим у свом морбидном кревету. Све се лепи за мене. Шта год да ставим на себе, одмах ме спадне тропска врућина. Сав се окупам у зноју.

КОЧНИЧАР: А шта ви радите, мислим, чиме се бавите, од чега живите? Видим карту не купујете, волите да се шверцујете. Као цео наш народ.

МАТЕЈ: Ја сам бивши дипломирани теолог, учитељ веронауке, али црква ме је изопштила зато што сам добар човек и безбожник. Забрањени су ми рад у школи, па сам сад ноћни чувар на стоваришту грађе. Само што то не вреди, наш народ много воли да краде. Имао сам два вучјака, али и поред све њихове ревности даске су сваке ноћи нестајале.

Издржавао сам жену и сина. Сад сам сам и није ми проблем да купим трамвајску карту, али пошто имам бесплатну што да се бадава трошим. Нисам будала.

КОЧНИЧАР: Напустили су вас због карактера?

(Пауза)

Извините, не желим да се мешам, али на први поглед рекло би се да сте човек саможив, држите само до сопственог мишљења. Имате свој став и њега једино цените. Баш вас брига што се свет распада због лоше климе и деструктивне филозофије. Више волите своја уверења него сопствени живот, него цело човечанство, а камоли породицу која вас не уважава.

МАТЕЈ: Хеј, лако је теби да лупаш иза свог блиндираног бункера. Волео бих да знам с ким разговарам, отшкрини бар мало врата да те видим, јер

овако рађа ми се луда мисао у глави. Да сем мене у трамвају нема никога и да причам сам са собом.

(Ойеј се чује мелодија из баса)

“No dogs allowed...”

КОЧНИЧАР: Има времена, господине, не треба журити, журба је од ђавола и разара поверење а стрпљење градове изграђује. Упознаћемо се нас двојица пре него што изађете јер путнику не треба потхрањивати идеју да трамвај стоји у месту и да се у ствари ништа не креће. Да на овом свету нема никога сем њега. Такво осећање усамљености у нашим возилима није пожељно. Ионако смо сами и безумно клопарамо целу ноћ, још само треба да допустимо да нам се увуче црв сумње. Један путник вреди више од празног трамваја, па макар и да се вози бесплатно. Важно је победити страх.

МАТЕЈ: Увредио си ме непотребно.

КОЧНИЧАР: Извините Матеју Ивановићу. Није нам била намера никога да вређамо, али ако вам неко стално пева у уву исту мелодију онда губите концентрацију и почнете да се вртите у кругу исте идеје. Шта то уопште значи и зашто је забрањен приступ псима кад су они наша реалност. Неко је тај рат међу нама изазвао, а ми трпимо последице туђег неспоразума. Крв се пролива, мозак се просипа и уопште на шта то личи?! Ми се мирно возимо у круг и не смемо ни да погледамо кроз прозор. Можда би нас мало више самилости и љубави оплеменило и у међусобним односима.

МАТЕЈ: Ти јеси мајстор кочничар, а то што свакодневно срећеш пуно путника не значи да се у људе разумеш. То да је човек социјално биће измишљотина је енглеских глупака али ми Срби знамо да је сваки појединац и Космос и његов Бог и да у судару светова страда основна егзистенцијална супстанца. Нисмо ми криви што не волимо агресоре који упадају у наш животни простор, па смо присиљени да се жилаво бранимо, да на суровост одговарамо суровошћу. Насиље не треба толерисати, а што ми се у срцу гнезди мисао о освети не значи да сам неко ко би више волео себе од жене и сина.

КОЧНИЧАР: Па где су онда они? Што сте сами?

МАТЕЈ: Отишли, брате, нестали као да никада нису ни били.

КОЧНИЧАР: Прохујали са вихором.

МАТЕЈ: Ако некога живот не воли, као мене, онда он увек остаје сам, напуштен. Такав је он. Прво те развесели па онда растужи; да не мрзиш смрт више од живота.

КОЧНИЧАР: Непредвидив је живот.

МАТЕЈ: Још је гора смрт. Закују те у сандуку, ставе тону земље на тебе, па ти мрдни ако можеш. У слободној земљи слобода би требало да важи за све. Ако имаш право да се бациш под трамвај, да пуцаш у себе ил' скачеш на асфалт са високе зграде, онда би требало и мртвом да ти омогуће избор. Каква је то слобода ако је само за живе?

- КОЧНИЧАР:** О, и те како има оних који су одавно умрли а возикају се јавним саобраћајем, нарочито ноћу, кад није много хладно. Ја их познајем по бледилу у лицу и црвеним печатима на челу. Углавном ћуте и што год да их питаш одговор нећеш добити. Нико карту не купује и никад се не купају.
- МАТЕЈ:** То су сељаци. Осећају се на земљу па изгледају као несхрањени мртваци.
- КОЧНИЧАР:** Е, мој господине, ја возим овај трамвај тридесет година и ваљда знам ко ми је од путника сељак, а ко није. Сељаци иду на Бајлонијеву пијацу а ови други једва да знају куда ће. Само се газе, мувају, гурају, и ако их питаш где хоће да сиђу, појма немају и не знају зашто баш ту силазе, е то вам не зна нико. Ни живи ни мртви. Зашто, зашто, зашто, чему цела ова превара која се зове возња. Мислите, возите се у познато а кад сиђете, тамо све непознато. На дубља питања људи немају одговоре зато ја и не верујем у слободу, јер не знам ни где сам ја сада, ко сам ја у ствари. Само глас, звучник програмиран за возњу и разговор са путницима. Семафори са мном управљају а не моја воља. И ако хоћу да скренем негде, у неку улицицу, бутик, да купим сладолед ил' парче пице, онако успут, без задржавања, не могу, већ морам да идем тамо куда ме пруга води. И поред огромног искуства ја не разумем овај ваш трактат о слободи. То вам је нека превара просто да стекнете утисак да од вас завиди куда идете, а у ствари сви смо од рођења већ предодређени. Зна се куда идемо. Бог нам прво одреди дестинацију па тек онда допусти да се родимо.
- МАТЕЈ:** А зна ли се чему изневерене наде, изгубљена љубав, губитак ослонца, и моралног и емотивног, зна ли се зашто се људима да да омиришу срећу у башти живота као у ружичњаку, а онда удари немилосрдна суша и све спали? Кад оде срећа зашто остаје туга која нас дави све до самртног ропца да би нам после сама смрт понудила оков као слободу, бекство у непокретност и распадање. Где је ту смисао, где је ту Бог?! И има ли Бога ако слобода избора није трајна и вечна? Зашто би он био бесмртан, а ми, његова немоћна творевина крхка пролазност испуњена ужасом и болом? Не, господине, нема Бога! Овај свет је створио ђаво, а љубав и слободу нам је понудио само као обману, мамац да прихватимо сопствену немоћ као силу живота и трајања. Нити смо ми живи, нити трајемо. Бесконачна је само наша несрећа.
- КОЧНИЧАР:** О, сада ви плачете?
- МАТЕЈ:** Плакали бисте и ви да сте изгубили то што сам ја имао. Мој син је био ведар и здрав као свеже јутро, а жена је имала тако дубок поглед да сам увек мислио, био сам уверен да је он све разумевао. Бол света и ову идиотску констелацију Космоса која нема никаквог смисла, звезде на ноћном небу којима се дивимо а које су нестале миленијумима пре настанка човечанства, тај застрашујући недостатак сва-

ког постојања.

Али, не! Није било тако!

Кад су нам убили сина у вашем проклетом трамвају она није могла то ни да схвати ни да прихвати. Једноставно се угасила као све што гори, као наше сунце које ће сутра утрнути у сопственом пепелу.

Разумем ја, разумем да ће нестати све што постоји, али зашто да пропадну разлози мога постојања пре његове пропасти? То ти мени, мајсторе, објасни и зашто је твој топли, твој удобни трамвај једне ноћи пружио уточиште мртвим убицама мога сина. Јер они јесу мртви, само што то не знају док не сретну мене.

КОЧНИЧАР: Трамвај је техничко средство и он нема морална својства, не одговара за демонски садржај својих путника.

МАТЕЈ: Па не баш он буквално, али где је ту кочничар, да прикочи ако се неко залеће, да интервенише у одбрану незаштићених, малолетних лица? Зар ви не немате обавезу да штитите своје путнике од крвожедних хулигана који харају јавним просторима овог града?

Напољу пси острвљени, а унутра звери распомамљене располажу нашом слободом, нашим елементарним правима. Ко њих контролише, ко ће да их заустави у њиховом разарачком походу? Волео бих да добијем одговор на своја питања.

Зашто нам они укидају право на постојање ако нам је већ приликом рођења одузет смисао?

КОЧНИЧАР: Ми смо средство за јавни превоз Матеје Ивановићу, а не Платонова академија за давање одговора.

МАТЕЈ: Не кажем ја да један кочничар мора да зна филозофију и све софизме наше животне заврзламе, али зар твој задатак није био једноставан? Да заштитиш живот свог угроженог путника од руље која га је напала и на смрт избола ножевима. Поготову ако је он још увек дете.

(Пауза)

Зашто је мој Владимир морао да умре?

КОЧНИЧАР: *(Накашље се несијурно)*

Ниједан кочничар не може да спречи трагедију која је резултат поремећаја најширих размера. Па овде се путници не устручавају својих навика. Пију, дрогирају се, воде љубав, пуцају једни на друге и међусобно се кољу по неком неухватљивом ритуалу чија се правила сваки час мењају. У почетку смо мислили да се зло дешава само кад је месец наливен и небо ведро, али је временом злочин превазишао своје вуду услове тако да смо из предострожности морали да укинемо кочничаре и уведемо софистициране аутомате, који развозе путнике и комуницирају са њима.

МАТЕЈ: Како?! Зар сам ја овде заиста сам у трамвају и разговарам са њим уместо са људским бићем себи сличним?

КОЧНИЧАР: Што? Да вам нисам можда интелектуално недорастао? Који би кочничар могао вас да разуме и ваше флоскуле о смислу и бесмислу,

Богу и ђаволу, животу и смрти? Знате ли шта ви уопште говорите и како се односите према скромно образованим сељацима који морају целог живота да возе разуларену зликовачку гомилу која себе назива народом? Па што тај народ не остаје у кући кад ионако нема никаква посла него се даноноћно врзма по овом губилишту увећавајући јавни ризик?

Ми смо образовани и научним подацима накљукани апарати али ни сами нисмо припремљени да разумемо дубине ваше несреће и све те ругобне идеје које из ње испливавају на површину. Не, господине, ни знање, ни незнање, већ предрасуде нама омеђавају видике, оне нам одређују живот.

Људско биће! Пљујем ја на ту вашу синтагму. Мене интересује чиста мисао а не замућена и замрљана осећања ваших промашених, ваших упропашћених живота.

МАТЕЈ: *(Гледа око себе у њразном њрамвају)*

Боже, ко је ово, Господе?! Је ли тај подругљив глас твој, да се подсмехнеш мојој несрећи, због увреде и бласфемije, зато што ти се не клањам и не молим ти се, или си ти ђаво стављен у мој ум да му се наругаш и пљунеш на сваку његову мисао. Мени треба човек за разговор, не твоја паклена машина, несрећан човек који ће разумети моју неизмерну тугу и опростити ми гордост што ме покреће у овом међупростору између живота и смрти.

Мени су убили сина, жена ми је умрла а ја... ја од бола лудим и сам желим смрт другима и себи, крв желим, покољ зликоваца мојих.

КОЧНИЧАР: Е мој Матеје Ивановићу, несрећа није резервисана само за одабране. И ја имам тужно искуство, само што је овде самоубиство у питању.

МАТЕЈ: Шта?! И ви сте изгубили најдражег. Реците, реците ко је страдао: ваш син, ћерка, жена... сад знате како се ја осећам.

КОЧНИЧАР: Страдање је општа судбина, господине, целог живог света, не само уображеног човечанства које мисли да је Бог само човека осудио на смрт, болест и патњу.

(Дубоко ћушање)

О птици је реч, о врапцу Феликсу, ви који имате трагичан губитак склони сте да потцените туђу несрећу. Али кад изгубите вољену особу исте сузе роните. Слане и горке. Јер кад они напуштају свет нама остављају земаљску патњу, густу и тужну. Зато ме и удави успомена на Феликса мог покојног.

Ех, да је био мало паметнији, не би завршио у клозетској шољи него бих га хранио зрневљем и семењем лана и конопље да му перје буде глатко и сјајно а глас чист и јак као ђурђевско звоно у пролеће.

А ушао је тако изненада, просто улетео у мој живот и одмах у паници разбио кљун о стакло и на длану ми издахнуо. Протегао ногице и само пијукнуо.

(Чује се мелодија њесме)

“No birds allowed...”

Нисам знао шта да урадим са његовим малим телом. Где да бацам врапца кроз прозор, поготову зими, кад стегне мраз, кад се сви завуку под топле јоргане и не помишљају да иду напоље. Једино он, Феликс, долетео је да ми прави друштво, да не будем сам, Бог ми је послао свог анђела да ме разоноди, да ме не прождеру тужне успомене. Зато сам га однео кући са немаром да га препарирам, али киселина је била сувише јака. Једноставно га је растворила и ја нисам имао куд. Све сам просуо у клозетску шољу. Вода, међутим, није одмах повукла све перје. Дуго се вртело по шољи и просто једно време нисам могао да је употребљавам све док последње перје није ишчезло.

МАТЕЈ: *(Суво)*

Нека девојка стоји на станици. Хоће да уђе.

КОЧНИЧАР: Смирите се Матеје Ивановићу. Ништа није онако како вам изгледа, а можда... ко зна какве вас све радости у животу очекују. Потребно је само да изађете из дубине вашег мрака и отворите очи. Ко зна, можда су и ваши љубљени ту негде, међу нама, траже и они вас али сте се погубили због ваше превелике негативне енергије. Мислите позитивно. Можда је ваша сатисфакција на самом прагу ваше будућности. Гледајте ведро и са поверењем унапред. Ни ђаво није тако црн. И после најгушћег мрака увек сване ведар и леп дан. Шта кажете?

МАТЕЈ: Кажем да нека млада и лепа девојка чека трамвај. Изгледа да се сва смрзла. И окреће се у паници, као да је неко гони.

КОЧНИЧАР: Па то вас и питам, Матеје Ивановићу. Хоћете ли да станем или да пројурим поред ње као да је никад није ни било. Хоћемо ли, господине? Или ћемо допустити да уђе у наш живот?

МАТЕЈ: Ваљда имате ви нека правила. Према дужности се управљајте, а не према договору са случајним путницима.

КОЧНИЧАР: Па да станемо онда. На вашу одговорност.

Трамвај звони, ситаје, враћа се отиварају, улази Викторија, млада, атипична жена. Носи шубару и крајку бундицу.

ВИКТОРИЈА: Мајсторе, мајсторе, Бог вас благословио. Ух, како је напољу хладно! Да нисам побегла једној групи хулигана, буквално бих се смрзла. Немате појма како страх греје.

МАТЕЈ: Одакле вам та масница, ако вас нису стигли?

ВИКТОРИЈА: А, то ми је од драгог. Знате мој драги се зове Драги и много воли да се бије.

МАТЕЈ: Туче жену. Гад. Да ли он понекад добије батине?

ВИКТОРИЈА: О, да! Уме да дође кући сав крвав и поломљен. Људи су немилосрдни, а он је тако наиван. Увек направи погрешну процену. Веома је непредвидљив, знате. Понекад се уплаши и дрхти у углу собе као зец, али кад се разјари онда риче као лав. У стању је да вас убије.

- КОЧНИЧАР: Видим носите бунду као да нисте чули за покрет хуманиста у свету да се забрани женама да на својим леђима носе неку јадну одрану животињу.
- ВИКТОРИЈА: (*Ућлашено*)
Ко је то?
- МАТЕЈ: Кочничар. Не бојте се, он ионако није присутан.
- КОЧНИЧАР: Да сам на време видео да је бунда природна не бих стао. Зар није хуманије кад се животињи ошиша вуна па се од ње у фабрици направе топли штофови.
Животиње убијати, кожу драти, зар то демократи допуштају?
- ВИКТОРИЈА: Мени је мој драги купио бунду у Бечу. Ја немам никакве везе са злочиним над претходним власником. Осим тога ово је алпска лисица, тако бар пише у декларацији.
Код нас у Србији не деру кожу због крзна, него због меса. Наша технологија је лоша. Суши кожу и цепа је као хартију.
- КОЧНИЧАР: Лисичје месо Срби не једу. Укус му је псећи, иако по габариту више подсећа на мачку.
- ВИКТОРИЈА: (*Изнервирано*)
Шта, шта?! Ко каже да ја једем лисичје месо? То што волим њено крзно не значи да ја једем лисице.
- МАТЕЈ: Мени се чини госпођице, да тамо нема никога и да причате сами са собом. Оппростите, али мислим да ми је дужност да вас упозорим на чињеницу. Да се не забринете, да не помислите да је шизофренија у питању, или бар неки облик меланхолије.
Знате, ми смо део неког њиховог експеримента.
- ВИКТОРИЈА: Ох, мени су само још такви потребни! Поред свега што сам ноћас преживела, сад још и ви. Молим вас да се мени не обраћате. Ја не општим са непознатим људима. Упозоравам вас да ми не прилазите.
- МАТЕЈ: Али ви... ви сте тако узрујани.
- ВИКТОРИЈА: Шта ви у ствари хоћете? Да смо нас двоје сами у овом сабласном трамвају, без возача. Да овде нема никакве контроле, да нема ко да ме одбрани од ваше насртљивости.
- МАТЕЈ: Ваљда видите колико сам стар. Једва се и сам вучем.
Ја разумем ваш страх од овог света. Он јесте агресиван и насилан. Али, ја не припадам њему. То што више нисам уплашен не значи да нисам усамљен. Не могу више да општим са стварима, да разговарам са машинама. Мени је потребно топло људско биће.
Овај је изгубио врапца, а ја сина. Ваљда видите каква је разлика међу нама?
- ВИКТОРИЈА: Станите! Вриштаћу! Још само један корак и...
(*Слабим гласом*)
Упомоћ!

МАТЕЈ: Добро, добро, стао сам. Не мрдам одавде. Само да знате да сте према мени неодговорно неправедни. Према старцу са једном ногом у гробу. Али, попустио сам због тога што сте толико уплашени.

ВИКТОРИЈА: Да је вас јурила хорда силеција и ви бисте били уплашени.

МАТЕЈ: Мене су јурили пси. Псе нисте видели?

ВИКТОРИЈА: Они су остали код Зоолошког врта. Међутим, пошто су за мноштво већ јуриле силеције, они се нису усудили. Само су стајали у страху и искежених њушки режали на хорду. Један је извадио пиштољ и пуцао у њих. Мислим да су убили два пса. Једног теријера и једног бернардинца. Тај бернардинац је изгледа међу њих залутао. Имао је сјајну длаку и ретко умиљате очи. А онда су се угасиле. Само је остао одсјај сјајног месеца у њима, као у стакленим кликерима. Округло се преламало у округлом, али утисак његове смрти није био туп, већ оштар као нож који ми се забио у срце.

МАТЕЈ: А где су ти који су вас јурили, мислим... мени је силно стало да дођем до тог податка. Возим се овде ноћима сам, разговарам са овим опскурним механизмом и никако да неко уђе да ми разбије усамљеност и све њене халуцинације и визије. Не знам више ни шта је стварно а шта замишљено, у чему је разлика и где се налази граница међу њима. Можда би ме њихово присуство вратило у стварност.

КОЧНИЧАР: О, они воле да се возе без карте, да у трамвају пију вотку и пиво, да се шприцају и међусобно воде љубав. Пошто је наше кретање кружно свакако ће нас сачекати на некој станици. Ноћас ће весели сусрет бити неизбежан. Драма почиње да се дешава тек кад уђемо у девети круг, а сад смо управо у њему. Тај сусрет више неће бити могуће избећи. Зато се спремите, господине, за обрачун са проклетим децацима. Можда су то баш они који су вам убили Владимира.

Чује се онај дубоки глас који сада не њева сјих "No dogs allowed", већ)

"Ај, чујем, чујем,

Добро чујем, чујем, чујем,

Да је жртвен јарац

Ујошребљен као мађарац..."

МАТЕЈ: Шта, шта?! Шта ово би? Овај је, изгледа, променио песму.

ВИКТОРИЈА: Ма, не! Не, не! То се ви мени из трбуха ругате.

МАТЕЈ: Боже сачувај, таман посла. Ја вас поштујем као лепу жену, уосталом, као свако људско биће. Мада, они не заслужују ничије поштовање, понајмање моје, али, не могу ваљда сам у целокупној мојој несрећи.

ВИКТОРИЈА: Данас је свако несрећан на свој начин.

МАТЕЈ: Али ви, не! Ви никако не! Довољно је да вас човек само погледа па да врати животни оптимизам. Изгледате као млада кошута, која је у зору ишетала на пролећну ливаду. Да се освежи росом и напасе свеже и младе траве.

ВИКТОРИЈА: Асфалт је почео да пуца од зиме. Нико не може да издржи толику хладноћу.

КОЧНИЧАР: Осим несрећних паса који немају куд.

ВИКТОРИЈА: Овде ипак има још некога осим нас. Кочничари не певају.

МАТЕЈ: То мој ум пева, драга душо моја.

ВИКТОРИЈА: *(Замисљено)*

Надам се, верујем, то јест, да ће се они ипак на време разићи.

МАТЕЈ: Знате, он више не мисли као други, већ пева потопљен у тугу.
Изражава се у стиховима и мелодијама.

ВИКТОРИЈА: А ви, молим вас, престаните да ми се ругате. Нисам ја ни коза ни овца и не пасем траву, ни сено као кошута, иако сва дрхтим од страха. Бојим се, ох како се свега бојим, и тог вашег мозга који неконтролисано пева и ове ужасне зиме. Шта ако изненада нестане струја? То се овде често дешава, на овој линији. Мислим да бих умрла од мраза пре него што стигнем пешке до другарице.

МАТЕЈ: Зар ви немате свој стан?

ВИКТОРИЈА: Наравно да имам. Мене је моја мама родила у њему. Али, она је умрла и ја... ја нисам смела да останем сама у том великом простору који се, чим падне ноћ, претварао у кућу духова, који само шушкају, понекад се гласно смеју, непристојно кикоћу и лете око мене, а она, моја мајка, седи мртва у фотељи и плаче. Зато што је умрла и зато што ја немам никакву одбрану и што сам сама и препуштена злим егзибицијама. Онда се мој драги уселио код мене и одмах су духови нестали, али он је опседнут љубомором и кињи ме својим оптужбама, а ја, ја не знам другог мушкарца осим њега, једва да и њега знам, јер он спава сâм у мамином кревету и уопште не знам да ли ме воли или ме можда чак и мрзи. Недавно је почео да ме туче, а што је најгоре престао је и да ми плаћа кирију. Ноћас је дошао пијан и избацио ме из куће. Сад се сигурно каје и мисли ко зна где сам ја, а ја седим овде у трамвају са вама и дрхтим од страха и од њега и од разуларене гомиле. А ви ми се ругате, и ваш мозак ме плаши, јер не знам откуда долази та песма и каква је њена намера. Да разоноди путнике или да их збуњује.

МАТЕЈ: Где станујете?

ВИКТОРИЈА: Код Ботаничке баште. Преко пута Јевремовца, у Шајкашкој улици.
А ви?

МАТЕЈ: *(Неодређено)*

Ех, ја...

ВИКТОРИЈА: Имате ваљда неки стан? Човек у годинама мора да води редован и удобан живот. Не живите ваљда у трамвају?

МАТЕЈ: Па, у неку руку, право да вам кажем, нерадо излазим из њега. Имам бесплатну карту.

ВИКТОРИЈА: А где се овде купују карте? Знате, овде контроле јесу ретке, али веома ригорозне. Не дао вам Бог да вас ухвате да се шверцујете. Једноставно вас извуку напоље и убију Бога у вама. На крају вам стигне и казна од судије за прекршаје.

- МАТЕЈ: Зар туку и девојке?
- ВИКТОРИЈА: Све, без изузетка. Девојке, децу, жене, старце. Једино што хулиганима не смеју ништа. Али, они се углавном возе џиповима. Јурцају по граду и лове незаштићене жртве. Полиција или шурује са њима или их избегава. Знате, како је. Жале се на мале плате и страхују за живот. Ко ће децу да им издржава ако их неко упуца. Или им забије нож у срце.
- КОЧНИЧАР: Има и оних који закивају ексере у главу жртвама. Секу им мачетама руке и ноге и бацају делове тела у контејнере. Данас свашта раде у Београду.
- ВИКТОРИЈА: Идем ја да купим карту од возача.
- МАТЕЈ: Чекајте, станите!
- ВИКТОРИЈА: Зашто? Шта хоћете?
- МАТЕЈ: Имам једну молбу за вас.
- ВИКТОРИЈА: Какву молбу? Па ми се и не познајемо.
- МАТЕЈ: Кад купујете карту, погледајте кроз прозоре и видите да ли је он ту.
- ВИКТОРИЈА: Ко?
- МАТЕЈ: Па он! Кочничар!
- ВИКТОРИЈА: Зар не чујете његов глас?
- МАТЕЈ: Па чујем, чујем, него не знам чији је то глас у ствари. Његов или мој?
- ВИКТОРИЈА: Молим вас, господине, да са мном очувате потребну дистанцу. Ви мене озбиљно бринете. Зар не разликујете сопствени од других гласова? Или је то можда један од ваших трикова да ми се неконтролисано приближите.
- КОЧНИЧАР: Ја знам, господо, да би мени било боље да заувек онемим, да не изазивам сукобе и неспоразуме међу мојим путницима. Али, знате ли ви, молим вас, да овде осам кругова нико није ушао, да сам запао у клаустрофобију и да не могу више да ћутим. То што ја повремено морам да се огласим, они користе за своје марифетлуке.
- МАТЕЈ: Ко, на пример?
- КОЧНИЧАР: Па ви, Матеје Ивановићу. Ви сте тај наметљивац који вређа и провоцира друге путнике. И то само зато што сте толико стари да више не морате да плаћате карту. Само уђете и возите се, возите се бескрајно кружећи и на памет вам не пада да можда то седиште треба другом, неком инвалиду ил' детету, трудној жени ил' уморном раднику који на ногама дрема и грчевито се хвата за шипку и тропће ногама као дремљив коњ у штали. Али вама, вама то седиште није потребно, потребно вам је нечије уво да у њега сипате отров душе своје и ко зна шта је истина од свега тога, а шта сте у својој старачкој сенилности измислили. Кад сам вам поменуо мој случај ви сте одмах мом врапцу супроставили свога сина и жену и тако сте покушали да ме ућуткате.
- МАТЕЈ: Није тако било. Обрнуто је било.

КОЧНИЧАР: Али ја не могу више да ћутим, нећу више само да слушам о туђим несрећама, хоћу да проговорим о својој. Знате ли ви, зна ли неко уопште каква је то туга кад у очима птице видите небо, широко и пространо, као гроб, а не божје боравиште одакле вам стижу акорди анђеоских хорова, цвркут шеве и кликтај сокола који се шепури међу облацима.

А сад, кад немате куд, ви отворено сумњате у моје постојање. Брукате ме пред овом младом лепотицом којој такође није лако. Јер њен драги сада у силном љубавном жару и патолошком нападу љубо-море, пије и пати за њом и уопште појма нема где је она сад, с ким је и шта ради. Док ви, срам вас било, ако не због личне трагедије, а оно због дубоких година, покушавате да јој завирите испод сукње.

МАТЕЈ: Шта, шта?! Шта си рекао? Понови!

КОЧНИЧАР: *(Пева)*
“No dogs allowed...”

МАТЕЈ: Тако дакле?! Чујете ли ви, чујете ли ви госпођице...

ВИКТОРИЈА: Викторија. Моје име је Викторија, само ме драги зове *ИВики*“.

МАТЕЈ: Чујете ли ви, Вики, шта овај трабуња? Молим вас, Викторија, ко Бога вас молим, кад купујете карту, само вирните да ли је он унутра. Не знам само како се уопште усуђује да ме вређа, ако је овде. Са дистанце, наравно, уз високу технолошку заштиту, може, баш га брига што се ја овде нервирам, зато што му не могу ништа, али све једно, ја сам за њега господин путник а он за мене обичан кочничар.

ВИКТОРИЈА: Наравно да јесте, па не мислите ваљда да трамвај иде сâм?

МАТЕЈ: Зашто сâм, не сâм, никако сâм, зар нисмо нас двоје у њему, данас је техника далеко догурала и он можда користи нашу менталну енергију, не само да се креће, него и да стане кад треба. Није ли ово тај научни напредак који су још комунисти најавили?
Све се променило само што човек остаје свиња.

ВИКТОРИЈА: Али, он са нама прича, молим вас, учествује у разговору.

МАТЕЈ: Не, не, не! Погрешно сте ме разумели. Знате, други је проблем у питању. Истина, мени се чини да сам са њим попричао, али, шта ако нисам. Ако је то само халуцинација. Стари људи не доживљавају свет реално, као ви млади. Ваша чула беспрекорно функционишу а наша су затрпана јаким успоменама. Јачим од живота. То што смо још увек живи, само је привид. То је тако можда данас, а сутра... сутра је већ друга ствар. Колико пута сте само за некога рекли:

“Како умро? Па јуче сам са њим разговарао. Био је жив.” Био па више није, ето шта је.

ВИКТОРИЈА: Ја се вас бојим.

МАТЕЈ: Зашто? Зашто мене? Не можете се баш свега и свакога бојати. Страх није добар за позитивно осећање живота. Не треба се бојати. Никако!
Треба се љутити!

Да, ја сам гневан због немоћи да спречим злочин, не баш у целом свету, ја нисам мегаломан, знате, ако не у граду, бар у трамвају, у овом што вечито кружи као Космос, само што се он дисперзивно непрекидно шири и пуца на све стране, а ми смо заковани за ове шине, за мали круг у центру Београда у којем нас раздиру пуштени подивљали пси, у којем нас убија разуларена пијана руља.

Љутим се, о да! Мој гнев поприма титанске размере, зашто човек не може да буде миран и безбедан, широк и слободан, него је скучен од стреса, тескоба га дави и жалост, дубока жалост због неправедног страдања, због тога што је принуђен на живот са зверима, што се ђаволи више не крију по мрачним буџацама већ се шепуре на светлости, на телевизијским екранима и трују нас страхом од живота који је пред нама, од наше судбине у њиховим рукама.

И ко нас вози у кругу, драга дамо, ако је тамо, иза тог прозорчета за карте, аутомат а не неко ко одговара за нашу сигурност. Јесмо ли толико технолошки напредовали, да смо разум и одговорност преселили из својих глава у аутомате, безумне, бездушне и безосећајне, није ли више дамар срца доказ живота него звекет и крчање које покушава да нам га замени?

Гневан сам и тужан што су ми непознати зликовци једне ноћи која није била ни налик на друге, убили сина јединца док се враћао из школе и угасили за увек онај његов дечји осмех, сунчев сјај који је из њега зрачио.

Је ли тама моја судбина а зло њено обележје и дубока, непролазна жалост за изгубљеном срећом? То ја њега питам, ако се уопште неко крије иза тог мртвог шалтера за који нисам сигуран ни да ће отворити кад му приђете и пружите новац. Зато вас молим, ако се ипак отвори, сагните се да проверите има ли унутра неко живо биће које може да саосећа са својим путницима.

ВИКТОРИЈА: Само под једним условом.

МАТЕЈ: Пристајем на све услове само да дођем до истине. Знате, ја знам да је свака истина релативна, јер ако је лаж њена граница, онда значи да ипак мора бити истине иза те границе само што је нама она неприступачна, недокучива као сам Бог што је. Ако је зло обележје његових створења у чему се састоји безгранична доброта Творца, сем у заблуди која је у основи преваре да ми сами бирамо. Ако је то тачно зашто је злочин наше опредељење и је ли смрт казна за слепило у трагању за правим путем који никако не налазимо. Зато што видимо илузију сопственог поремећеног ума уместо јасну стварност којом нас је окружио. И зашто пси после две недеље од рођења прогледају, а ми никад, све док нас смрт не врати у коначну таму одакле долазимо.

Реците, реците свој услов да изађем из ове таме на светлост која нам као сваки хоризонт измиче и оставља у месту иако непрестано ходамо. Куда идемо, драга моја и како да верујемо у перспективу ако

знамо да се на крају у наше таме налази још гушћи мрак, дефинитиван и непрозиран. Зашто смо одатле измамљени у сферу питања без одговора, у наш живот који је за увек изгубљен?

ВИКТОРИЈА: О, ви толико много питате а ја хоћу само да купим карту, јер контрола, знате, може неочекивано да бане, а казне су тако високе, застрашујуће високе и немогуће. Мој услов је једноставан, господине. Док се ја сагињем да погледам кроз шалтер да ви останете на месту и да ми се нипошто не приближавате.

МАТЕЈ: Мене је моја немоћ лишиле сваке иницијативе. С друге стране, ви сте млади и снажни иако распалите по мени могу само да одјекнем као стари шупаљ пањ.

ВИКТОРИЈА: Ја јесам млада али искуства су ми негативна и више не верујем никоме. Поготову не верујем у немоћ зле намере. Кад год дође до ње онда адреналин функционише незауостављиво, као морска плима. Јер кад вам крв навре у главу готово је са вашом немоћи.

МАТЕЈ: Добро, добро. Ево, остајем закован на месту, мада не знам ни куда бих одавде. Знате, трамвај је мој дом и ја немам разлога да устајем и да га напуштам утолико пре што је овде удобно и топло, а напољу хладно и ако се нађе по који ретки пролазник жури и неће да стане да вас саслуша. Проблем је у томе што овде не видим свога саговорника и не знам да ли уопште има неки свој идентитет онај који ме вређа сваке ноћи јер ја уопште не спавам у свом кревету. Овде седим наоружан пиштољем и чекам. Надам се да ће наићи банда која ми је убила сина. Желим са њима да се обрачунам, а онда... онда...(одмахне руком) у таму. Она је његов избор а не мој. Мада сам некада веровао у светлост и волео сам је и мислио да је светлост Бог, а тама ђаво. Сада знам да ђавола и нема, сем његових бројних инкарнација у тами нашега света. Бог је зао, драга моја и опасан крвник свих својих створења јер његовом ножу нико не измиче.

ВИКТОРИЈА: *(Луца руком у шалтер)*
Отворите!

КОЧНИЧАР: Ко то тамо лупа?

ВИКТОРИЈА: Путник.

КОЧНИЧАР: Шта хоћете?

ВИКТОРИЈА: Возну карту.

КОЧНИЧАР: Ноћну или дневну?

ВИКТОРИЈА: Па ваљда видите да је ноћ.

КОЧНИЧАР: Ја добро видим шта видим, него не знам шта ви видите. Жеља путника је за нас закон. Ми светиње не доводимо у питање.

МАТЕЈ: Ово сад он на моју адресу. Не пропушта прилику да ме вређа.

ВИКТОРИЈА: Па, добро. Хоћете већ једном да отворите?

КОЧНИЧАР: *(Дуџа њауза)*

Нећу.

ВИКТОРИЈА: Како онда да вам дам новац?

КОЧНИЧАР: Новац ставите у аутомат и сачекајте карту. Мало ће потрајати док изброји паре. Ако је новчаница већа морамо кусур да вам вратимо. Данас сви кукају да немају пара а нико нема ситно.

То су та техничка усавршавања која смо увели да нас не оговарате како вам закидамо на кусуру.

А карта је карта! Важи све док не напустите возило. Ако поново уђете дужни сте да набавите другу.

МАТЕЈ: Овај прича као навијен.

КОЧНИЧАР: Прво, ја не причам без везе, него дајем исцрпну информацију. Да не кажете после, кад наиђе контрола, како нисте знали. Свако кога ухвати без карте тврди како није знао где се карта вади. Пружите новац, ставите га у аутомат и он ће вам, уз прописан кусур, уручити возну карту. После можете да се возите колико хоћете. Безбедно и опуштено.

ВИКТОРИЈА: Ево, изволите сто динара.

КОЧНИЧАР: Ноћна карта је дупло скупља. Кошта двеста.

ВИКТОРИЈА: Шта, шта?! За те паре сам могла да узмем такси.

КОЧНИЧАР: Јесте ли ви нормални? Знате ли ви колико монструма шета улицама овог града, колико Џека Трбосека? Ако хоћете да ризикујете, изволите. Стаћу и отворити врата. Изволите напоље.

(Трамвај звони и сџаје, врати се оиварају. Најољу улични сџуб са свейшљом на канделабру. Урлик чојора њаса)

Шта је? Шта чекате? Немам ја толико времена. Нисам стао на станици.

ВИКТОРИЈА: Ове звери нас прате.

КОЧНИЧАР: Да. Трче за нама. Хладно им је, хоће да се угреју.

ВИКТОРИЈА: И ја сад треба да се бацам њима у чељусти! Да ме живу растргну! Одмах затварајте врата. Одавде практично више нико не може да изађе.

КОЧНИЧАР: А карта?

МАТЕЈ: Не, ако нема кишобран са гвозденим врхом. Гледајте сад ово?

(Дође до врати и маши кишобраном)

Мрш! Мрш одавде, псећа сорто! Да вам ја доле не силазим.

Урлик и лавез њсећи расџу. Кочничар зајвара врати и џтрамвај лађано кређе.

КОЧНИЧАР: Но, шта сте одлучили? Идете даље или излазите на првој станици?

ВИКТОРИЈА: Ви сте мене довели у шкрипац.

(Вади новац и сџавља џа у ауџомаџ)

Ево вам ваших двеста динара. Само да знате да је то смишљена пљачка у договору са овим вашим дресираним псима.

КОЧНИЧАР: То сте могли одмах а не да форсирате сукоб.

(Песма: "No dogs allowed...")

Неко мора возњу да плати.

(Аутомобил узима новац, шандрче и избацује картицу)

Хвала! Извол'те и други пут! Возите се удобно и безбедно возилима јавног градског саобраћаја. Ми водимо рачуна о вашим најинтимнијим потребама. Ваше је само да на време купите карту и одмах поништите. Једино што вас молимо то је, ако имате физиолошких потреба, уздржите се.

Хвала и срећан пут!

Викторија узима картицу, трамвај убрзава. Дужа пауза.

МАТЕЈ: Зашто се нисте сагнули?

ВИКТОРИЈА: Тамо уопште нема никакво прозорче. Нема шта да се отвори, разуме. Све је аутоматизовано.

МАТЕЈ: Ја не верујем никоме ко се крије. Ко зна какве су му намере.

ВИКТОРИЈА: Он вози у круг и ту нема изненађења.

МАТЕЈ: Данас сви лажу зато што је свет постао извештачен. Тешко је докучити шта они хоће, какве су њихове дестинације. Јесте, возе вас у круг, али како да разумете кад се неочекивано нађете у потпуно непознатој четврти. Једном сам помислио, ево стигли смо на Бајлонијеву пијацу, кад тамо нема наших сељака, него све неки Цигани и Кинези, са чалмама и бурнусима око главе, не разумем шта причају: "Тандара – мандара, броћ!"

"Где си ме ово довео?" питам ја кочничара, а он се смеје:

"Па није сваки круг исти, то је математички немогуће."

Ја сам чуо да у овом граду постоје и небески трамваји који вас возе Бог те пита куда. Кренеш на Звездару а стигнеш на Ново гробље. А спремају се да изграде и подземну железницу. Ићи ће, кажу, чак испод Дунава. Ајте, молим вас. Испод Саве, куд и камо, али испод Дунава?! Знате ли ви шта се све крије у његовим дубинама, какве древне цивилизације. Кажем вам: цео тај простор потпуно је не-испитан.

ВИКТОРИЈА: То не би било лоше.

МАТЕЈ: А шта ви мислите, куда нас то води подземна железница? Сама реч вам каже. Под земљу. Тамо не можете ни да изађете напоље, јер доле напоље и нема. Свуда око вас је земља. А путници живи. Није ли то страшно?

Под земљом човек тражи смирење а не путовање.

Трамвај звони, кочи и стијаје. Враћа се ошварују и кроз њих улази млад, разбарушен џиник, џирилично џијан.

ДРАГИ: Вики! Звезда моја, љубави моја једина, да ли се још увек љутиш на мене? Не треба, мила моја, љутити се на будалу, нисам ја крив, он, он је крив, Вики. Алкохол! Каква је то демонска течност, љубави? Уместо да ја контролишем њега, он управља са мном. А ја сам те

сасвим неправедно увредио, девојчице, ти знаш шта сам ја спреман да урадим за тебе. Ево, само реци, ако треба убићу. Убићу свакога ко се усудио да ти недозвољено приђе, да ти се обрати; само ми прстом покажи свињу и она је готова. За час ћеш је видети заклану, како се у сопственој крви ваља под твојим ногама.

ВИКТОРИЈА: Ох, драги, па зар ти тако, без капута, на овај мраз? Ниси нормалан, мили, шта ако те поново шчепа твоја грозница, знаш да ти организам не подноси хладноћу. Па ти лети цвокоћеш кад те ухвати промаја. Ево, огрни се овом мојом бундицом.
(Скида бунду и оџрће за. Драги њочиње да се њиресе)

ДРАГИ: А што овде јаче не ложе, мајку им сељачку, зар да се смрзнем у сред њиховог возила?

МАТЕЈ: Овде је топло, млади господине. Чак и превише. Греју као у паклу.

ДРАГИ: Тебе ништа нисам питао, деда. Ако чезнеш за паклом, кључеви су код мене. И боље би ти било да се завучеш у мишју рупу, не зову мене за цабе Ђаво са Ђерма. И кажи кочничару да појача грејање, јер ја сам специјалиста за пакао, а не он. Да му не упаднем у кабину, да се не сретне са мојим погледом, да не види живог ђавола. А теби не дао Бог да си нешто пред Вики излануо, било шта гадно ил' непрописно, она ће ми сигурно рећи, не може ништа да затаји преда мном, зна како ја бијем, пази да и ти то не сазнаш.

ВИКТОРИЈА: Смири се, драги, све је у најбољем реду, нико мене није увредио, овај часни старац је само један несрећник коме су мангупи убили сина и сад се он вози трамвајем у нади да их сретне и да их упита зашто су то урадили.

ДРАГИ: Како?! Зар баш убили? А зашто су то урадили, деда?

МАТЕЈ: Шта ја знам. Из обести, ваљда.

ДРАГИ: Па, да, свакакав шљам ваља кошава улицама овога града. Ђубре, ето шта је. Их, да ми је да ја налетим на њих, чељуст да им рашчеврљим. Гадан сам ја, Вики. Много сам гадан кад сам љут. А шта је то што мене нарочито љути? Сељачка неучтивост, свуда разулареност. Нема те вредности коју они поштују. Само силу уважавају.

ВИКТОРИЈА: Драги, ти дрхтиш, ох, како си се смрзао, мили мој.

ДРАГИ: Ма не! Само ме нервира неред свуда око мене. Срце ми дрхти од гнева.

ВИКТОРИЈА: Господине, њему је ужасно хладно, кад почне да подрхтава и да цвокоће зубима, бојим се да му срце не стане.

(Плаче)

Ох, па ја не знам како још да ти помогнем. Ево, дала сам ти бундицу коју си ми ти купио у Бечу а ти се још увек тресеш као да смо у Сибиру. Шта да радим?

ДРАГИ: Кажи овој сељачини, кочничару, да појача грејање.

ВИКТОРИЈА: Па ја не знам како да кажем неком нешто ако он није ту. Може ли компјутер да разуме ако путницима није добро и шта им фали.

- Како, како, како да ти помогнем љубави, што си излазио из топле куће на ову пасју зиму?
- ДРАГИ:** Вики, ја сам тебе увредио, чак сам те и истукао у твојој рођеној кући, Викторија. Ја то себи никад нећу опростити. Просто, морао сам да покушам да те нађем и да ти се извиним, да молим, на коленима да молим за опроштај мога анђела. А овај напад грознице више је божја милост него казна; није за мене пакао, мила, где се душе неваљале, зловне сељачке душе кувају у котлу, јер моја душа је чиста као снег и зато се моје тело грчи од зиме. То што сам ја Ђаво с Ђерма више је метафора, производ мог виолентног карактера него моје личне подмуклости. Зар има ишта на свету што се може волети као што ја тебе волим? Зато сам те и ударио, из љубави сам бацио сенку на себе, на моју личност јер не поштујеш истину јер пљујеш у њу и мој чисти принцип. Зашто ме вараш, Вики? Зашто?
- ВИКТОРИЈА:** Нека ми оба ока сад испадну ако сам икад њима погледала другог мушкарца сем тебе!
- ДРАГИ:** Ја не говорим о очима, оне су очи мога анђела, ја сумњам у подли садржај твога ума. Не знам, не знам, Вики, какве се све гнусне идеје крију у њему. И где сам ја ту, у тој галерији типова коју он негује у најдубљој тајности у себи.
Господе! Господе! Господе! Како ми је хладно! Моје срце се хлади и ускоро, ускоро ће престати да бије, зар да умрем да ти отворим пут слободе, пут бескрајног избора, јер ти ниси жена само за једног мушкарца. А ја сам, на жалост, само један и ниједан више, јер сам и морално и ментално срећен и никад у животу нисам помислио, као ти, на алтернативу. Јесте, о да, Вики и за мене постоји само једна алтернатива: или ти или хладан гроб. Ја бирам тебе, али шта то вреди кад је он већ изабрао мене.
Ех, што љубав може да упропасти човека то не може ни најјача мржња.
- МАТЕЈ:** Само мржња може да нас подигне и мотивише да издржимо силу зла којој смо изложени.
- ВИКТОРИЈА:** То није тачно, господине, вас је ваша животна несрећа деформисала и пошто вам је испразнила срце од љубави испунила га је мржњом. Драги и ја, напротив, ми се волимо, безумно се волимо и све праштамо једно другом. Само што вам се ја кунем у моја оба ока и руке нека ми он лично поломи ако има разлога за опроштај.
- ДРАГИ:** Вики, ја се осећам тако бедно и монструозно зато што не могу да поднесем мисао да те очи само погледају другог мушкарца, па макар и Метузалема са обе ноге у гробу. Али, ја му нећу допустити да умре природном смрћу у наручју моје драгане, да сам скапа у беди своје душе. Напротив, убићу га, ја ћу га убити само зато што је својим ликом у твојим дубоким зеницама загадио мој мир, узнемирио моје срце и од живота ми направио пакао.
Ухватићу га за перчин и повући у његову дубину да га ђаволи деру

као мене што муче, да види и зликовац како је то кад својим присуством поквари нечији покој и срећу.

ВИКТОРИЈА: Нико није крив, мили, што си ти...

ДРАГИ: Луд од љубави за тобом, ето шта сам ја. И опасан, Вики, у мојим венама тече крв убице. Бојим се, ужасно се бојим да у наступу гнева не убијем некога кога највише волим.

ВИКТОРИЈА: Ја те се не бојим зато што си ти добар и племенит, само имаш гадну нарав, драги, кад се напијеш заиста постајеш немогућ, али већ сутрадан, рониш сузе покајнице и криво ти је што си такав, патиш неумерено и не смеш никога да погледаш у очи, прождире те стид због викања по кући и ходнику и грозних претњи које свима упућујеш. Душа ти је мека и уплашена, зато понекад дрхтиш од страха и ридаш јер ни сам не знаш да ли си у пијанству ил' сну, у кошмару свом починио неки злочин.

ДРАГИ: И хоћу, убићу, тако ми Бога, пијан или трезан направићу покољ међу свима који те не поштују, који се не диве твојој безграничној лепоти.

Трамвај изненада и без знакова ујозорења прикочи и сјане. Силовитио ујадају два робусна конџролора: Бумбар и Лаци.

ЛАЦИ: Јеси вид'о?! Човек вози и дрема. Ти јасно држиш своју идентификацију а он се залетео као сом. Умало да нас прође.

БУМБАР: Ау, бре, ово је да пас с мачком спава, а нас терају ноћу и по овом мразу да радимо.

ЛАЦИ: То је зато, бато, да се уведу ред и поштовање у овај лоповски народ. Да једном науче да се више не шверцују, да за ђабе нема ни код бабе.

БУМБАР: Па кад им приредиш шок терапију онда куку и леле, у шта га ували, држ' му мајке главу и блејање до неба.

(Дречи као овца)

Бе, е, е, е, е, е, е...

(Показују службене леђишимаџије)

Преглед карата и што даље од аутомата за поништавање.

ЛАЦИ: Дошао келнер, бато, ко се до сад извукао, извукао се, а сад је време да се рачуни измире, да вам више никад не падне памет да заборавите да купите карту или да је на време поништите.

БУМБАР: Гле, гле како се праве овце, а овамо карактер им вучји, само гледа како с леђа да те заскочи.

ЛАЦИ: Сузе крокодилске а мимикрија ко камелеони и човечје рибице, мисле ако њима нико не даје плату, ни ми не треба да је примимо.

БУМБАР: Ајде, ајде, карте на преглед, ово је градски трамвај, а не сељачке таљиге, па вози раго право у говна да заједно са свињама у њих заријемо њушке.

ЛАЦИ: Држ' ти овог старкељу, да ти се не измигољи и нестане из овлашћеног видокруга а ја ћу ову шљампавицу што личи на балавицу, па да вадимо мреже. Јал' сом, јал' кечига, неки улов мора да падне.

- БУМБАР: Гос'н Алцхајмер, нађе ли већ једном ту карту, не могу ја цео круг двојком да окренем док се ти сетиш да си у трамвају.
Маџеј ѿражи, не може да нађе ѿвласџицу.
- МАТЕЈ: Види, види, како ми се овај обраћа, ко да смо заједно овце чували.
- БУМБАР: Друго је питање, деда. Јел' имаш ти карту, ил' да ми пишемо казну? Знаш кол'ке су сад, драстичне. Једна пензија, једна возња. Па ти сад гледај кол'ко ти се исплати шверцовање.
- МАТЕЈ: *(Ваџа се за унуџрашњи цеџ)*
Слушај , бре ти, стоко!
- БУМБАР: Ко ме стоко, мамицу ти јебем?! И не ватај се тунак за цеп, да ти руку не одсечем пре него што га извадиш, ако уопште и располажеш са њим.
(Хваџа ѓа ѓрубо за руку и извлачи је из унуџрашњеџ цеџа. У руци је ѿвласџица)
Па што не кажеш да имаш повластицу, него је овде окапавам с тобом?
- ЛАЦИ: Шта је било, бато?
- БУМБАР: Ма ништа, бато, него ово је онај што је излего из гроба да се мало са живима провоза. Они могу да се возе за цабе и кол'ко оће зато што су они за државу били заслужни, играли су козарачко коло и певали партизанске песме на приредбама.
(Пева)
“Шири коло, козарачка лоло,
Шири веће, коло се окреће.”
- ЛАЦИ: *(Подврискује)*
Ојка!
(Викџорији)
Шта?! Ова твоја карта није поништена. Шта хоћеш? Да се до судњега дана возиш са једном и то непоништеном картом.
- ВИКТОРИЈА: Ја сам ту карту малочас купила од вашег контролора. Ево, питајте га, молим вас.
- ЛАЦИ: Кога да питам?
- ВИКТОРИЈА: Кочничара.
- ЛАЦИ: Видиш ли ти, бато, овде неког кочничара?
- БУМБАР: Ма, каки! Ова кола су лични поклон јапанског цара, јебо те Хашимото, или Хирохито, онај што су га Американци гађали атомском бомбом у Хирошими, па им одатле побего у Нагасаки.
- ВИКТОРИЈА: Него је мој драги изненада упао болестан и у грозници, сав се тресе.
- ЛАЦИ: Упао?! Одакле упао? Кроз оцак или кроз вентилатор. Није ово бунар па да унутра упадне.
- ВИКТОРИЈА: Зато сам заборавила да је поништим; јер то је мој дечко и ужасно ме брине што је овако лако обучен изашао на такав мраз.
- Драђи вади месечну карџу за незайослене и ѿказује конџролорима.*

- ДРАГИ: Другови.
- ЛАЦИ: Шта је?!
- БУМБАР: Какав друг, магарче?! Ми смо за тебе господа контролори.
- ДРАГИ: Ево, господо! Моја је карта месечна, за незапослене, маркица је унутра са уписаним бројем.
- ЛАЦИ: Јел' тебе пит'о неко нешто? Ди журиш тако никакав на овај мраз? Полако, доћи ће и на тебе ред. Седи и уживај.
- БУМБАР: (*Викторији*)
Него, ти ћеш са нама, да ти узмемо меру.
- ВИКТОРИЈА: Ево, молим вас, ту је лична карта, и здравствена, и здравствена. И чланска карта Градске библиотеке. Ја волим да читам, знате, а књиге су данас скупе. Само што је и тамо избор све мањи. Примерци се цепају а они не обнављају фондове. Немају довољно новца.
- ЛАЦИ: Не, не! Ти идеш са нама и квит! Податке ми не узимамо у колима.
- БУМБАР: Таман, да нам направи списак лектире. Можда се и ја упишем у библиотеку.
- ЛАЦИ: Ти?!
- БУМБАР: Што да не?! Да мало и ја завирим у свет оних недојебаних идиота и куропатника што трују свет својом болесном маштом.
- ВИКТОРИЈА: Ја не могу да идем напоље. Мени је хладно. Бундом сам покрила драгог. Знате, он има фебрис реуматица. То је срчана грозница на нервној бази. Понекад тако дрхти и срце ми лупа да се уплашим да је све готово, да је то крај. Он нема никога сем мене.
- ДРАГИ: Немам ни њу, у ствари. А бунда је моја, ја сам је купио у Бечу.
- ЛАЦИ: Шта си тамо шверцовао? Хероин или марихуану.
- БУМБАР: Ма, кока иде најбоље међу Швабама. Њихово тржиште издржава целу Јужну Америку.
- ЛАЦИ: Они су рођени наркомани, бато. Видиш како тупо гледају и зенице су им од рођења проширене. Довољно је само да се појави весели патуљак са брчићима, подигне руку и викне: "Хајл Хитлер!" и они сви у Сибир.
- КОЧНИЧАР: (*Пева*)
"Сибир, Сибир, Сибирја не бојутсја,
Сибир тоже Рускаја земља!"
- ЛАЦИ: И јебо те, шта је ово?! Ова будала је опет мртва пијана!
- ДРАГИ: Господо...
- БУМБАР: Тебе ништа нисам питао. А ти узми своју бундицу и мрш напоље. Силазимо на првој станици.
- ДРАГИ: Али, ја сам болестан.
- БУМБАР: Па не излазиш ти, него она. Ти остајеш овде да се грејеш о државном трошку.
- ЛАЦИ: Све до пролећа ако се трамвај дотле не поквари.

- БУМБАР: Ма, какви?! Ови Јапанци су неуништиви. Хашимото их је правео за вечност.
- ВИКТОРИЈА: Податке ми узмите овде а ја ћу да поништим карту.
(Прилази аутомату. Лази је хвата за руку)
Напоље ја не излазим.
- ЛАЦИ: Стани мало. Рекао сам да кад контрола уђе путници не смеју да прилазе аутоматима.
- БУМБАР: (Скандира)
За-бра-ње-но!
- ЛАЦИ: Твоја карта је наш корпус деликти.
- МАТЕЈ: Господо, упозоравам вас да оставите девојку на миру.
- ЛАЦИ: Шта си, бре, ти? Њен спонзор, телохранитељ, шта ли, кад је тако на ште срца узимаш у заштиту. И то пред њеним болесним дечком.
- ДРАГИ: Вики, анђеле, ох, како ме је стид, кошмаре мој суђени. Ја овде умирем немоћан, а тебе нема ко да заштити.
Деда, не дај деда да је воде, ја сам ионако пуко.
- МАТЕЈ: Боље би вам било да је не дирате, господо, јер ако ја пукнем неће ваљати ни за кога. Мени мој живот не значи више ништа, поготову туђи.
- ЛАЦИ: Е, зомби, зомби, мислиш ако мртав шетао да ће све живо да ти се склања са пута. Имаш ли ти нешто у глави сем то у џепу?
- КОЧНИЧАР: Господо контролори! Дужност ми је да вас упозорим. Он је наоружан! И луд!
- ЛАЦИ: Теби је мало што се возиш за цабе, него се још уплићеш тамо где ти није место.
- МАТЕЈ: Е, да су се други уплели кад је банда мога Владимира избола ножем не бисмо се ми ове ружне ноћи ни срили на овом ружном месту.
- БУМБАР: За тебе смо ми значи насилници, ми који уводимо ред, а не ти који штитиш хаос.
- Маџеј вади њишићољ и ујери га на конџоролоре.*
- МАТЕЈ: Натраг! Не прилази!
Сами сте ово хтели, господо, сами тражите ђавола и понашате се изазовно и осино. А сад сте га изазвали. Јер то сте ви хтели. Зато назад и напоље!
Јер, понављам, девојка је невина и истина је да је кренула ка аутомату за поништавање кад је овај овде улетео као да га бесни пси гоне. Без капи крви у себи, бео и смрзнут, као да је дошао из капсуле за хибернацију.
- ЛАЦИ: Из чега, из чега је дошао?
- БУМБАР: Види, бато, како се овај тресе ко да има шпанску грозницу. Трамвај ће да искочи из шина, јебо те!

КОЧНИЧАР: Лепо сам рекао да се чувате деде, а ви не верујете да је опасан. А ја вам кажем: тај није при чистој свести! За њега је све лаж, нема истине, а ни у Бога не верује.

МАТЕЈ: *(Почиње да подрхћава)*
Лажеш, псето! Ти си тај који нема одговорности; пустио си трамвај да иде сам, без ичије контроле па сад служи као матица насиља и злочина.
Уосталом, како може да сведочи о истини неко кога у ствари и нема?

Лаци му приђе с леђа и удари га у враћ. Маџеј клоне. Пиштољ му испадне из руке. Драги га дохвати и сакрије.

ЛАЦИ: Па и има га и нема га. Кад је потребан служби, ту је, а не да вама, београдским хокејашима служи за чапраз диван.
Види, бато, старци су усамљени, па код нас траже забаву, свој Холивуд и Дивљи Запад.
Боже мој, ми смо Индијанци а они су каубоји који уводе ред у проклетом кругу двојке. Не одговара им наш сценарио. Само не знам где му је нестао пиштољ.

Викторија држи Маџеја за главу, сића колоњску воду на марамицу и покушава да га осветли.

ВИКТОРИЈА: Па, не, па, не, заиста, господин је жив и није требало да га ударите. Он ме је само узео у заштиту. Ја сам се сагнула али прозорче се није отворило из чега извлачим закључак да тамо, у тој пакленој кабини, нема никога. Само неке чудне песме и сулуди, неодговорни коментари.
Али, новац су ми ипак узели и то дуплу тарифу. Ноћну.

ЛАЦИ: Заустави ти ипак мајсторе код Калемегдана. Да ми тамо лепо изађемо и да се као људи договоримо.

ВИКТОРИЈА: Зар у ово доба ноћи, сама са вама? Ја не смем, драги, не дај ме, мили мој, погледај само шта су са дедом урадили, мене је већ једна банда јурила, једва сам им умакла. Пси су ме спасили. Два су зликовци убили. Нарочито ми је жао бернардинца.

ДРАГИ: *(Који је у међувремену дохватио Маџејев пиштољ и био му је од ударца испало из руке и сакрио га у недра)*

Све ја разумем, све Вики, али не могу ништа због напада грознице, у мени сваки нерв дрхти, и пре него што и ја колабирам, желим да се извиним свима, и теби, Вики, и теби се дубоко извињавам зато што нисам у стању да те узмем у заштиту, па зар они не врше часну дужност контролора. Дабоме да је требало да на време поништиш карту и сад можемо само да седнемо и гласно кукамо за присутим млеком.

Ево, ја под грозницом, па се трудим да будем разуман и да прихватим последице свога понашања. Извинио сам ти се, дубоко се понизио, па ћеш и ти морати да прихватиш своју грешку. Они не могу ваздан да чекају, овај град је пун шверцера и оних који као пацови надиру, користе сваку пукотину да се провуку и не изврше своју грађанску обавезу. И ја ту не могу ништа, ма шта се од мене очекивало.

Буди се Маџеј. Од сѵоља доџире халабука.

ЛАЦИ: Прва станица, мајсторе, стани по наређењу. Код Калемегдана.

Сѵоља доџире ѿѿѿрава свеѿѿлосѿѿ ваѿире. Чују се крици ѿодивљале ѳомиле:

– Убиј, убиј ѿедера!

– Наѿред, ѳробари!

– Доле ѿедери!

(Певају у хору):

“Волим Парѿѿизан

Црно–беле боје...

Волим Парѿѿизан

Као очи своје...”

Србија – робија!

МАТЕЈ: Не стој, будало! Зар не видиш да је гомила дивљака запалила ватру на прузи?! Чим станеш улетеће унутра. Запалиће трамвај. Можемо живи у њему да изгоримо.

БУМБАР: Леле, бато, шта је ово?! Они пале аутомобиле, пруга гори, има да зацврчимо у трамвају као роштиљ.

Кочи, мајсторе, стани, стани!

ЛАЦИ: Ма где сад да станемо, има да се пробијемо кроз ватрену баријеру. Ако станемо, живе ће да нас растргну.

Напред, па шта буде.

КОЧНИЧАР: Прописи налажу да се стане. Опасност је велика и кад се наиђе на препреке не смеју да се угрозе кола и живот путника.

ЛАЦИ: Напред, напред, храбре и Бог помаже!

МАТЕЈ: И пијане!

КОЧНИЧАР: А шта би ти хтео?! Да будем трезан у овој лудој земљи, у овом пакленом кругу. Зар не видиш шта раде наши грађани? Шверцују се, краду, отимају, силују жене на јавним местима, острвили се па кољу кога стигну, а ти хоћеш да ја будем трезан. Па они не поштују, не уважавају ни државну имовину, ни државне чиновнике. Шта ли ће тек вама, незаштићенима да раде.

МАТЕЈ: Вози, мајсторе, вози даље, не стај по цену живота, кад га ти ионако немаш. Луда машина у лудом граду, ето шта си ти. И како ти уопште можеш да осетиш тежину злочина и страха који нас обузима од подивљале руље.

О, па ви не знате какви су зликовци пред нама.

КОЧНИЧАР: Држите се господо! Кочим! Ватра је на прузи.

Наѿољу ѳалама, вриска, ѿо неки ѿуцањ.

ВИКТОРИЈА: Аууу... шта ће бити кад ова подивљала руља навали унутра.

Звоно, кочење ѿтрамваја.

МРАК

 ДРУГИ ЧИН

Хладно свећло са канделабра осветљава јусту трамвајску станицу код Калемеџ-дана. Чују се ударци добоша: рам – шам – шам – шам – шам – шам... џалама, вика, долази руља одрианаца.

На сцену јрви хруји Пинџа на мојору који џрми. Он у руци носи ујаљену бакљу, иза њеџа у кожним јанијалонама јрилејљена Коџофана. За њима улазе Ђоса, Хари, Марле, Бимба и Прле. Неки дувају у јрубе, неки у јшишјаљке, Бимба окреће чеџрјаљку, сви јправе какофонију и хаос.

ПИНТА: Гори, гори Београде! Гори Содомо и Гоморо, извору греха и свег српског отпадништва. Јевреји су свог одрпанца прогласили за Бога целом свету, а ми смо се свог моћног принца и витеза Светог Саве одрекли и препустили Србију Циганим и педерима.

Поливај контејнере бензином и пали све што стигнеш, трамвајску пругу, да зауставимо тај извештачени крвоток центра Београда, да сломимо стрвину и кренемо у коначну акцију. Наша браћа Срби окупљају се на свим пунктовима града и ускоро крећу у коначан поход ослобођења, у паљење амбасада чији се амбасадори ругају нама, чистокрвним потомцима Краљевића Марка, највећег јунака свих времена, за кога је Ахилеј обична сека Перса, а гвоздени генерал Патон пичка и предводник параде поноса!

(Банда јрчи околo, џура контејнере на јруџу и свуда јодмеће јо-жар)

Огањ је наш симбол и нада, узданица наша! Нахушкали су своје напуштене псе на нас, али ми смо им показали ко је господар београдских улица: Гробари или пси! Ако има преосталих сада лижу ране и цвиле избушени нашим ножевима, пиштољима и калашњиковима. Сад су они на реду, њихови господари! Пандуре, политичаре, судије и све државне чиновнике треба обесити на бандерама, полити бензином и запалити.

Доле комунисти, Цигани и педери!

БАНДА: *(У хору)*
Доле!

ПИНТА: Улице смо већ освојили, ускоро улазимо у њихове станове, да истерамо пацове на мраз, да кроз патњу сагледају дубине свог греха и да због њега горе. Толико има тог горива да се овај град коначно раскрави, да гамад изађе напоље и заурла од беса, да поваде ножеве и утоке и да се међусобно разрачунају. Јер они живе у страху, мржњи и греху. Овом граду је потребно чишћење, ватра да спржи порок и заблуду који су њиме овладали.

Дај контејнере, преврћи аутомобиле, подмећи пожар свуда.

(Сви се расјрче да изврше задајџак; једино млади Марле стјоји и укочено џледа у даљину)

Марле, шта ти чекаш и гледаш?! Ако немаш бакљу, ево узми моју, приђи синко, јер ти више немаш ни оца ни мајку, куд си бленуо

сотоно, ми смо те прихватили, зато на посао, оправдај наше поверење. Дођи свом правом и једином татици!

Чавко, види шта је са њим, опет се предозирао, гле како гледа укочено, зенице му од стакла и само што не попуцају од неке унутарње напетости, тргни га, сине, ако треба појачај му дозу само да не стоји ту као нека суклета и очито ме саботира.

КОЦОФАМА: Он је готов, Пинто. Опет је пао у екстазу. Ја сам те упозоравала да је Марле сувише млад и да не може да издржи твоје лудило, твоју мржњу али ти си мислио да се клин само клином избија.

ПИНТА: Ја нисам луд, напротив, ја сам разуман и јасан, једини дипломирани психолог међу вама.

КОЦОФАМА: Погледај, дипломирани психоложе, погледај своје дело и пробај да схватиш његов наредни потез. Видиш како стоји као живи мртац и не знам кад ће да експлодира од туге и страха или да једноставно изнутра плане и пред нашим очима изгори.

Не знам, можда ти као бивши стручњак знаш какве се силе мотају по души преплашеног дечака и шта треба урадити да га повратимо у стварност. Марле, Марле, дечко, пробуди се, сине. На сигурном смо терену, не бој се ничега, Пинта и ја, твоја Коцофама водимо рачуна о теби и не дамо да ни птичје говно не слети на твоје раме.

МАРЛЕ: Гле како јури ћале без главе на бајку међу облацима. Анђели и рајске душе се склањају од крви која све бело претвара у црвено, цео рај почиње да личи на ружичњак. Само што ти крвави облаци не миришу као праве руже, већ се неки слаткасти воњ смрти шири на небу и све страхом заокупља. А ћале јури и тражи своју главу, и не види ништа, јер су му очи остале у њој, тамо где се под кревет откотрљала.

Једино мама зна и ја који сам видео њен замах секиром и његове широко отворене очи како у паници прате сваки покрет оштре секире која је у сну обезглавила ћалета дубоко захрканог и тешко пијаног. И чујем његова округла уста како у мраку продорно шапућу: “Сине, дођи и узми ме, не бој се крви, мајмуне, иста таква је и у твом телу, само се чувај своје мајке, јер она је луда и сече и кида моје тело испуњена зверском мржњом. Зато сам ја сео на свој бајк и побегао у царство небеско, али овде ме нико не препознаје без главе, глас ми је остао у њој.

Ено га! Ено га опет, мама, јури без главе и гази све пред собом јер га је дубоко очајање захватило. Тата! Тата! Ја сам, твоје мајмунче, твој Марле, заустави бајк па да заједно јездимо, да одемо кући, под кревет где те твоја одсечена глава чека.

Не бој се маме. Њу су одвели и она више никад неће доћи кући, као ни ти, мили мој оче! Ох, како ми недостајеш.